La cotorreta de pit gris prolifera a Barcelona

Nous barcelonins

La cotorreta de pit gris s'ha establert a Barcelona, on va aparèixer en 1975. Palmeres i clima atemperat li han proporcionat un hàbitat acollidor. Però també pot crear problemes a la ciutat.

Se'n poden observar a Barcelona, sobretot en jardins amb palmeres, com ara l'Hospital de Sant Pau, el Turó Parc o el de les Aigües.

Molta gent potser encara no ho sap, però després de 17 anys, ha passat a ser barcelonina de ple dret. Es tracta de la cotorreta de pit gris, de nom científic *Myiopsitta monachus*. Es una espècie originària de zones atemperades de Sudamèrica, on es troba des de Bolívia central i el sud del Brasil fins al centre de l'Argentina.

Algunes persones tenien aquest ocell tancat en una gàbia. Però a partir del 1975 se'n van escapar alguns. I com havia passat en altres països europeus –la Gran Bretanya, Alemanya, Països Baixos, Bèlgica i Itàlia– la cotorreta de pit gris també s'ha estès pels Països Catalans –ja que, Barcelona a banda, se'n poden trobar a l'Empordà, al delta de l'Ebre i al País Valencià.

Aquest ocell tria per a viure llocs de temperatura suau, baix règim de pluges, altitud inferior als 500 metres, que siguin urbanitzats i, si és possible, amb palmeres. La cotorreta s'alimenta de dàtils, però si no en troba fa com els coloms o els gavians, que també són oportunistes, i menja de tot.

La presència de cotorres a Barcelona pot començar a ser preocupant. J. MORERA

Des del 1975 la població de cotorretes de pit gris a la ciutat de Barcelona ha tingut un creixement constant i avui encara no sabem si s'ha estabilitzat o continuarà creixent, per més que alguns experts s'inclinin per la darrera possibilitat. Només com a exemple, l'any 1975 se'n va descobrir algun individu al Parc de la Ciutadella. l'any 1981 se n'havien comptats poc més de deu i en 1881 ja vorejaven el centenar, només en aquell parc.

Un equip d'ornitòlegs del Grup Català d'Anellament –compost per Jordi Clavell, Eduard Martorell, David M. Santos i Daniel Sort–, en col·laboració amb el Museu de Zoologia de Barcelona, ha estudiat aquesta població, i ha trobat que

n'hi ha nius a diverses comarques, preferentment a la costa, però també a l'interior. Així, se'n troben a l'Alt Empordà, Bages, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Osona i Vallès Occidental. Individus solts, se n'han vist en altres llocs, com ara al Baix Ebre i al Montsià. Tot i que no en tenim dades concretes, també se n'han trobats al País Valencià. El clima sec, atemperat, i la presència de palmeres afavoreix que s'hi estenguin.

A Barcelona, la presència pot començar a ser preocupant. En un estudi no exhaustiu se'n varen trobar 156 nius a Barcelona, alguns d'ells ocupats per més de quatre individus. Això indica que aquesta cotorreta és una "plaga potencial".

Entre els efectes que pot provocar hi ha el d'introduir malalties, sobretot una d'anomenada clamidiosi, que causa infeccions respiratòries i que pot arribar a pneumònies greus. Poden degradar parcs i jardins cercant aliment o construint-hi els nius. Poden destrossar mobiliari i equipaments urbans. S'han descrit, sobretot, problemes en línies de transmissió elèctrica, perquè instal·len nius als pals que les aguanten. També en algun cas han fet nius en antenes de televisió, amb què dificulten la recepció del senyal.

I, a banda de ser una espècie sorollosa, poden competir per aliment amb espècies indígenes o depredar-les, de manera que podrien alterar l'equilibri de l'ecosistema autòcton.

Aquests ocells trien per a viure llocs de temperatura suau, baix règim de pluges, que siguin urbanitzats i, si és possible, amb palmeres. JORDI MORERA

Els escassos coneixements que en tenim actualment no permeten d'establir exactament si la població és gaire extensa, on i com es distribueix i a quina època es reprodueix. Tota aquesta informació permetria d'establir un pla per a aturar-ne la progressió. En general, a Europa els coneixements sobre aquesta espècie són força escassos. A l'Argentina, on l'espècie és una plaga força important, no han reeixit les operacions per a controlar-la.

Els ornitòlegs que s'han ocupat de la cotorreta de pit gris proposen un estudi per a conèixer la magnitud real del problema i experimentar diversos mètodes de control. Tot això ajudaria a prevenir els problemes que l'espècie produeix o a minimitzar-los.

La presència dels ocells pot tenir el seu costat anecdòtic. Segur que molts barcelonins no s'han adonat de la seva presència ni saben que les cotorretes procedeixen de les gàbies en què molts ciutadans les tenien tancades.

D'altra banda, sent cotorres, poden imitar el llenguatge humà. I, com que la seva presència s'estén des del nord del Principat fins al País Valencià, seria curiós de constatar les diferències "dialectals" que s'hi creen. Porser d'aquí sorgiria el sociobiolingüisme.

Anècdotes a part, la proliferació d'espècies com aquesta pot causar diversos problemes. Però com que l'animal ha trobat un hàbitat favorable, potser ja no l'hem de considerar una espècie aliena. Ha suportat hiverns molt freds i la població ha anat augmentant.

Això sí, caldria evitar o reduir els efectes negatius que originen, i per tant cal conèixer-ne la distribució exacta per tot el país.

Uns quants centenars d'individus fan que la cotorreta de pit gris pugui ser considerada, ja, com una nova barcelonina, renouera i una mica exòtica.

Xavier Duran

Les cotorretes procedeixen de les gàbies en què molts ciutadans les tenien tancades. JORDI MORERA